

Ommetje om het Rozenven, landgoed Visdonk

IVN Roosendaal, Noord-Brabant

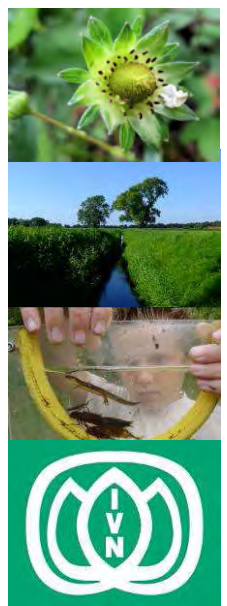
Start-/eindpunt: Op de parkeerplaats van het Rozenven aan de Boswachtersdreef in Roosendaal.

Lengte: circa 6 km.

Begaanbaarheid: soms lastig voor rolstoelers en kinderwagens, zeker als het geregend heeft.

Het Rozenven is een klein en zeer gevarieerd natuurgebiedje op het landgoed Visdonk. Het meest opvallende in het gebied is het mooie waterhoudende ven, dat wordt omringd door verschillende landschappen. Bos-, moeras-, heide- en landbouwgebied.

Het is niet helemaal duidelijk hoe het ven aan zijn naam is gekomen. *Rozen* is mogelijk afgeleid van russen, een familie van grassen die zijn verwant aan moerasplanten. Een andere verklaring is dat *rozen* een tijd lang een modewoord is geweest dat te pas en te onpas werd gebruikt om iets moois aan te duiden.

Routebeschrijving

LA: linksaf, RA: rechtsaf, RD: rechtdoor.

- Aan het einde van de parkeerplaats loopt u via het pad het bos in.** U ziet hier aan beide kanten van het pad veel lijsterbessen; te herkennen aan de fijn verdeelde bladeren en in de zomer aan de bessen. In de winter vallen ze voornamelijk op door hun grijze behaarde knoppen. De lijsterbes is voor zijn verspreiding sterk afhankelijk van vogels. Om te kunnen ontkiemen, moet het zaad door de maag en darmen van een vogel heen. In de uitwerpselen van de vogel vindt de jonge kiemplant ook meteen extra voedingsstoffen om een snelle start te kunnen maken.
- Aan het einde van het bos volgt u rechts het pad.** U loopt nu op de grens van intensieve landbouw en een natuurlijke ontwikkeling. Het lijkt erop dat de landbouw weinig invloed heeft op het wandelgebied. Dat komt omdat het natuurgebied wat hoger ligt. Daarnaast is er de laatste jaren beleid uitgezet waardoor de intensiviteit van de landbouw rondom het gebied af gaat nemen.
- Volg het pad verder terug het bos in.** Links ziet u aanplant van zwarte den, rechts een natuurlijke ontwikkeling van bos, bestaande uit soorten die hier van nature voorkomen. Op deze arme zandgronden zal uiteindelijk een gemengd bos van eik en beuk ontstaan. Op sommige plekken is dat al te zien.
- Ga bij de rode paal RA, een stukje verderop komt u op de heide.** Ook hier ziet u de ontwikkeling naar bos. De boom pioniers die er nog staan, zijn de berk met zijn typische witte schors en de grillige, roestbruine, grove den, onze enige echte originele dennensoort. Verder staat op deze droge heide vooral struikheide en de grassoort pijpenstrootje. Omdat hier niet regelmatig wordt gegraasd, zullen de heideplanten verhouten en afsterven. Om de heide toch een kans te geven worden eens in de zoveel tijd de bomen sterk uitgedund.
- Steek de weg over en loop 50 m naar rechts. Loop daar links het bos weer in.** Hier staan kastanjes en zachte berken. Het pad loopt een beetje naar beneden en het wordt vochtiger; we komen in de buurt van het ven.
- Ga na 100 m LA, neem daarna het derde pad rechts.** Aan de linkerkant een oude houtwal met eikenhakhout. Een dergelijke houtwal heeft een belangrijke functie als leefgebied voor kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën. Nog belangrijker is misschien nog wel de verbindingfunctie. Zo kunnen dieren onder afdoende beschutting via de houtwal van het ene bosgebied naar het andere trekken. Naast zoogdieren en amfibieën maken ook vogels en vlinders graag gebruik van houtwallen en singels om verder te trekken.
- Ga voor de verspringende sloot (De Bleek) RA.** Deze sloot is in de jaren 50 van de vorige eeuw gegraven om het water vol met meststoffen en bestrijdingsmiddelen uit de zuidelijke landbouwgebieden om het Rozenven heen te leiden.

8. **Volg de singel tot in het bos. Sla bij de rode paal RA.** Aan de linkerkant ziet u nu een gemaaid perceel met vochtige vegetatie. Naast dopheide ook veenpluis en klokjesgentiaan. Veel kleiner en moeilijker te ontdekken zijn beenbreek en zonnedauw.

[foto: zonnedauw]

9. **Even verderop verschijnt aan de linkerkant het Rozenven.** Het wordt met name gevoed door kwelwater. Dit is arm aan voedingsstoffen en gematigd zuur. Het ven heeft daarom een rijke oevervegetatie. Wateraardbei en moeras-hertshooi komen in grote getale voor.
10. **Het pad leidt weer terug het bos in. Houd bij de vijfsprong links aan.** Kijk op deze plaats eens goed om u heen. Als er nog niet te veel blad aan de bomen zit, kunt u een nest zien van een eekhoorn. Dit is een groot ovaal nestgat in een beuk (gemaakt door de zwarte specht).
11. **Loop nog een stukje langs het ven.** In 2002/2003 is er een laag met vervuild slib uit het ven weggehaald. Hiervoor moest een sloot worden gegraven om het overvloedige kwelwater op te vangen. Verder is er een zeer zwak talud kaal gemaakt en zijn grote stukken riet verwijderd.
12. **Loop over het hoofdpad terug naar de geasfalteerde weg. Houd op de geasfalteerde weg links aan en loop de Muizendreef in. Neem het bospad en volg de blauwe route.** Het bos is hier jonger en meer open dan rond het ven. De dunne gestippelde stammetjes langs het pad zijn vuilbomen, of sporkehout. Deze boompjes bloeien zowat de hele zomer door. De bessen zijn eerst rood en verkleuren later naar zwart.
13. **Na een paar 100 m steekt u het karrenspoor over.** Het bos is hier wat ouder maar de bomen staan verder van elkaar. Tussen de bomen is veel gras te zien. Dit is weer het pijpenstrootje. De lange halmen zonder knopen werden vroeger veel gebruikt bij het bakken van Goudse pijpenstelen en het schoonmaken ervan. Ook ziet u hier veel mossen. Het cactusmos of grijs kronkelsteeltje heeft een grijzige glans en doet zijn naam eer aan.
14. **Aan het eind van het bos loopt u langs de bosrand weer terug naar het beginpunt.** In de eiken langs de bosrand maakt u kans om gallen te vinden. Zowel op de knoppen, takken als bladeren ziet u dan woekeringen van het eikenweefsel rondom een eitje of larve van een insect, vaak een galwesp. Deze kunnen rond zijn (knikkergal, stuitergal of galappel) of plat onder het blad liggen (lensgal, fluwelen knoopjesgal of plaatjesgal). Sommige gallen lijken op kleine dennenkegels (ananasgal). Let hier ook op vlinders als bont en bruin zandogje. Als u weer in het bos komt ziet u rechts een aanplant van zwarte den en fijnsparren. Deze rechte stammen leveren goed hout voor telefoonpalen. Zij zien er echter zeer on-Nederlands uit. Dat komt omdat de enige van origine Nederlandse naaldboom (de grove den) zelden recht omhoog groeit.
15. **U komt nu weer terug bij doorgaande weg.** 's Zomers ziet u in de sloot klein springzaad. Probeer de bijna rijpe vruchten eens aan te raken. U zult zien dat de plant zijn naam eer aan doet. Aan de linker kant ziet u het tijdelijke depot voor het uit het ven gegraven vervuilde slib.
16. **Ongeveer 50 m verderop ziet u links de parkeerplaats; het startpunt van deze rondwandeling.**

Dit ommetje wordt u aangeboden door IVN Roosendaal.
Kijk voor meer natuurexcursies en activiteiten op
www.ivn.nl/roosendaal